

APESTAARTJAREN

JONGEREN EN NIEUWS: ENKELE CIJFERS UIT APESTAARTJAREN 2018

Met Apestaartjaren houden Mediawijs, Mediaraven en imec-MICT-UGent elke twee jaar het vergrootglas boven het mediagebruik en -bezit bij jongeren. Dit doen ze aan hand van een vragenlijst bij een twintigtal middelbare en lagere scholen.

In die vragenlijst komen verschillende digitale thema's aan bod: naast het mediagebruik en -bezit, wordt gepeild naar wat ze denken over privacy, sexting, technostress, nieuwsconsumptie, sharenting en online burgerschap.

Het volledige rapport kan je terugvinden op www.apestaartjaren.be.

Methodologie

De vragenlijst over nieuws werd bij 2681 jongeren (12-18 jaar) bevroegd. Rekening houdend met de officiële cijfers van het Vlaamse Ministerie voor Onderwijs, is deze steekproef representatief voor de Vlaamse jongeren op vlak van geslacht, graad en opleidingstype. De antwoorden werden gewogen op deze drie parameters om de representativiteit verder te optimaliseren. Na deze weging bestaat onze steekproef uit 2000 jongeren, waarvan 1017 (51%) jongens en 983 (49%) meisjes.

ENKELE TRENDS OVER HET NIEUWSGEBRUIK BIJ JONGEREN

Hoe blijven ze op de hoogte?

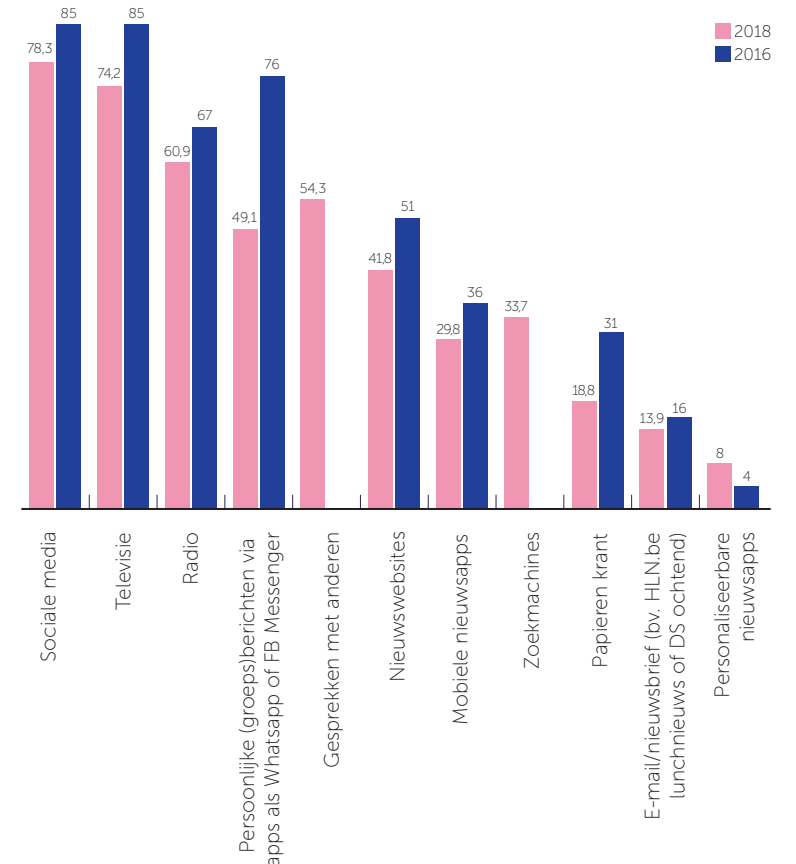
Jongeren volgen het nieuws vooral via hun sociale media (78,3%). Samen met televisie (74,2%) en radio (60,9%) vormen ze de belangrijkste nieuwskanalen voor jongeren. Hiermee blijft de top drie van nieuwskanalen ongewijzigd t.o.v. 2016. Ruim de helft van de jongeren (57,1%) blijft zelfs dagelijks op de hoogte van de recente nieuwsfeiten via sociale media.

Onder jongeren is er een algemene trend om het nieuws minder frequent te volgen in vergelijking met 2016. Alleen gepersonaliseerde nieuwsapps zoals Flipboard of Feedly kennen een stijging tot 8%, al blijft dit een erg laag cijfer ten opzichte van alle bevroegde jongeren.

Wat opvalt, is het feit dat de helft van de jongeren wel in contact komen met nieuws door berichten via Facebook Messenger of WhatsApp. Hetzij via persoonlijke conversaties, hetzij via groepsconversaties. Ook geeft iets meer dan de helft van de jongeren aan dat ze met anderen praten over nieuws.

Sociale media zijn voor jongeren dus een waardevolle nieuwsbron en worden ervaren als een verrijking van het nieuwsdieet. In tegenstelling tot bijvoorbeeld enkele Nederlandse studies geven Vlaamse leerlingen ook aan dat nieuws wél thuishoort op sociale media. Bovendien stellen ze zich niet echt vragen bij de kwaliteit van nieuws op sociale media.

Tabel: Vergelijking cijfers 2016 en 2018 'Hoe vaak blijf je via onderstaande kanalen op de hoogte van nieuws?'

Boeit nie!

Geen enkel nieuwsonderwerp kan de jongeren echt boeien. Ze werden bevraagd op basis van een waardeschaal, waarbij een 0-score (helemaal niet geïnteresseerd) en 10 (zeer geïnteresseerd) is. De hoogste score van 5,4 geven jongeren aan cultureel nieuws. Reviews over muziek, film, theater of culturele evenementen interesseren jongeren het meest.

Thema's als sport (5,39), criminaliteit en veiligheid (5,38) en beroemdheden (5,16) behoren ook tot de populairste interessevelden. In maatschappelijke kwesties (3,7) en politiek nieuws (2,3) zijn jongeren het minst geïnteresseerd. Hoewel ze niet echt interesse in nieuws tonen, geven ze toch aan dat ze nieuws vooral volgen omdat het goed is voor hen of omdat ze het graag doen.

Praten over nieuws

69% van de jongeren die over nieuws praten doen dit zowel met vrienden als ouders. Dat is een mooi aantal. Met leerkrachten praten jongeren daarentegen veel minder over nieuws, slechts een kwart van hen zegt dat te doen. Maar jongeren zijn zich niet altijd bewust van het feit dat er nieuws aan bod komt in de klas. Dit wordt ook gezien als 'praten over' nieuws.

Nieuwsgebruik en nieuwsvaardigheid

Over het algemeen hebben jongeren een weinig uitgesproken manier om nieuws te raadplegen. Ze zien zichzelf eerder als passieve gebruikers. Tijdens momenten van verveling of op aanraden van iemand anders raadplegen ze het nieuws, maar uit zichzelf gaan ze er niet naar op zoek.

Ondanks het feit dat ze niet heel veel met nieuws in aanraking komen, schatten ze hun nieuwsvaardigheid hoog in. De meerderheid van de jongeren vindt van zichzelf dat ze voldoende vaardigheden hebben om het nieuws te begrijpen, de kwaliteit ervan in te schatten en goed beseffen hoe het nieuws gemaakt wordt.

DRIE TYPES NIEUWSGEBRUIKERS

We kunnen onder de jongeren drie categorieën van nieuwsgebruikers onderscheiden. Aan de hand van een zelftest kunnen jongeren ontdekken tot welk profiel ze behoren. Dit biedt kansen aan zichzelf en opvoeders om hierover in dialoog te gaan.

1

TOEVALLIGE NIEUWSPASSANT

Ik lees vooral nieuws via sociale media, zoals Facebook. Al durf ik ook wel nieuws volgen via de televisie, radio of door erover te praten met mijn vrienden of familie. Wanneer ik het nieuws volg, vind ik het vooral interessant om over films, cultuur, beroemdheden of criminaliteit iets te horen.

Ik vind van mezelf dat ik het nieuws goed kan begrijpen en ik kan ook inschatten of een bericht te vertrouwen is of niet. Ik weet dat ik het kan, maar soms doe ik dit niet. De naam van een journalist zal ik niet altijd dubbelchecken of ik durf al eens vergeten om te controleren wanneer het bericht gepubliceerd werd. Oepsieeee!

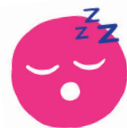

2

SCEPTISCHE NIEUWSONTWIJKER

Nieuws interesseert me niet echt. Ik doe weinig moeite om met nieuws in contact te komen, want ik ken er ook niet zoveel van. Eigenlijk snap ik niet echt waarom iedereen nieuws zo belangrijk vindt? Als ik al eens in aanraking kom met nieuws, dan is dat vooral door mijn vrienden, school of familie. Of omdat ik mij echt aan het vervelen ben. Dan check ik mijn sociale media of de televisie en verschijnen nieuwsberichten zonder dat ik er eigenlijk naar op zoek was.

Als ik al eens een nieuwsbericht lees, dan ga ik bijna nooit controleren of het betrouwbaar is, laat staan kijken wie het schreef en wanneer. Dan wil ik het gewoon snel lezen. Kritisch ben ik op dat moment eigenlijk niet.

3

NIEUWSWIJZE OMNIVoor

Nieuws vind ik de max! Ik gebruik veel verschillende nieuwskanalen, zoals sociale media, televisie en nieuwswebsites. Uiteraard praat ik met mijn vrienden en familie ook over nieuws. Ik gebruik hiervoor dikwijls WhatsApp. Wat de onderwerpen betreft vind ik heel veel thema's interessant. Al heb ik een lichte voorkeur voor sport, criminaliteit en cultureel nieuws.

Ik lees veel nieuws, dus ik weet intussen welke berichten er te vertrouwen zijn en hoe ik ze moet interpreteren. Dat vind ik belangrijk! Een kritische houding is dikwijls noodzakelijk, want je mag nooit zomaar iets aannemen. Ik controleer dus altijd het nieuwsmerk, het kanaal, of de persoon waarover er geschreven wordt. Eigenlijk ben ik altijd actief op zoek naar interessant nieuws met mijn kritische bril op!

Jongeren kunnen de test nog steeds invullen en achterhalen welk profiel ze zijn via www.nieuwsindeklas.be.

COLOFON

Tekst: Emmy Vandenbussche, Sien Wollaert, Sanne Hermans

Lay-out en illustraties: Ruimle

Onderzoeksteam: Bastiaan Baccarne, Ralf De Wolf, Kristin Van Damme, Bart Vanhaelewyn (imec-MICT (UGent)

Speciale dank gaat uit naar alle leerkrachten en directies van de scholen die de enquêtes bij hun leerlingen afdemen.

MEER INFO

Extra vragen over het onderzoek kan je stellen via info@apestaartjaren.be.

facebook: /apestaartjaren

twitter: @apestaartjaren

V.U: Katrien Vanhove, Smidsestraat 130, 9000 Gent